

CEDMO
Central European Digital
Media Observatory

ESPRESSO

CEDMO Tracking V4+V5

2. vlna očima Ipsosu:

Dezinformace a bezpečnost

Espresso

OBSAH ZPRÁVY

- 1 Základní parametry
 - 1.1 Specifikace výzkumu
- 2 Důležitost problému dezinformací
- 3 Ohrožení bezpečnosti země dezinformacemi
- 4 Omezování dezinformací státní intervencí
- 5 Boj s dezinformacemi ve středoevropské perspektivě

1 Základní parametry

Název výzkumu: CEDMO Tracking (V4+5)

Termín hlavního sběru dat: 2. vlna: 15. 9. 2025 – 10. 10. 2025

Cílová skupina: reprezentativní populace 15+

Způsob výběru respondentů a respondentek: kvótní výběr

Nastavení kvót: podle Českého statistického úřadu (ČSÚ)

Sledované kvóty: pohlaví, věk, vzdělání, kraj, velikost místa bydliště

Metoda sběru: dotazování metodou CAWI pomocí online panelu

Celkový vzorek: 2. vlna: n=19022 (všechny země): CZ n=1996, SK n=1979, EE n=2057, FI n=2071, FR n=2470, DE n=2306, HU n=2063, PL n=2156, SL n=1924

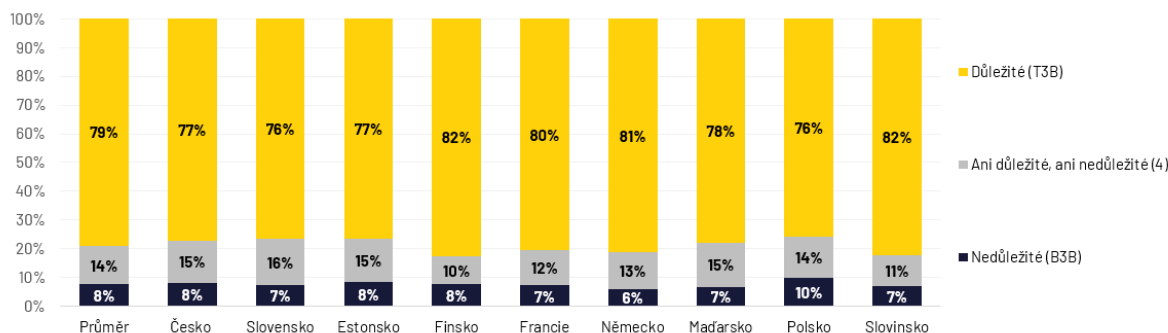
1.1 Specifikace výzkumu

Cílem dlouhodobého výzkumu realizovaného v zemích V4 (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko) a dalších evropských zemích (Slovinsko, Francie, Německo, Estonsko, Finsko) je sledovat postoje a názory populace k různým společenským tématům, zaměřeným především na dezinformace a hoaxy, informační poruchy či hodnocení demokracie. Dlouhodobý výzkum se zaměřuje také na mapování vývoje těchto trendů. Zadavatelem výzkumu je mezinárodní, multidisciplinární výzkumné pracoviště CEDMO (Central European Digital Media Observatory), které vede Univerzita Karlova (ČR) a dodavatelem je společnost IPSOS. Vedoucím výzkumného týmu za CEDMO je Václav Moravec, za výzkumný tým IPSOS se na projektu podílejí Michal Kormaňák a Adam Frolík.

Dotazník k výzkumu byl navržen zadavatelem a konzultován s dodavatelem, přičemž jeho konečná verze byla připravena ve spolupráci s dodavatelem. Sběr dat proběhl elektronicky v kombinaci s osobním dotazováním. Výběr respondentů a respondentek zajistila společnost IPSOS prostřednictvím online panelu. Respondenti a respondentky byli rekrutováni na základě kvótního předpisu schváleného zadavatelem.

2 Důležitost problému dezinformací

Naprostá většina obyvatel zkoumaných zemí (79 %) považuje problém dezinformací za důležitý. Nejvíce tento problém považují za důležitý obyvatelé Slovinska a Finska, nejméně pak populace Polska a Slovenska. V Polsku je také nejvíce lidí, konkrétně 10 %, kteří téma dezinformací vnímají jako zcela nedůležité. Důležitost problému dezinformací je poté silněji vnímána u lidí nad 55 let, u věkové skupiny 66 a více let dokonce toto téma považuje za důležité 87 % populace. Podobný vliv má i vzdělání. Lidé s vysokoškolským diplomem rovněž považují častěji (83 %) dezinformace za problém, který je důležité řešit.

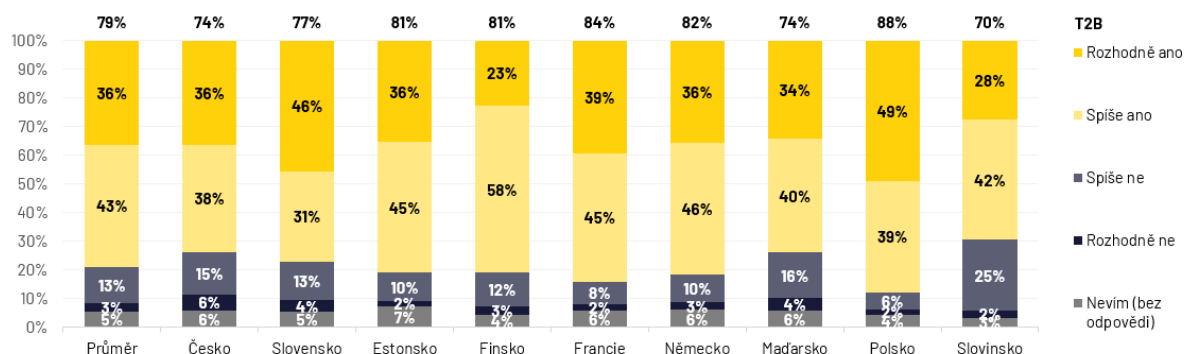

Pozn.: T3B = sloučení odpovědí „1 – je to mimořádně důležitý problém“, 2 a 3; B3B = sloučení odpovědí „7 – není to vůbec důležitý problém“, 6, 5
 Otázka: IPW14. Jak důležitým/nedůležitým problémem je podle Vás účelové šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako dezinformace)?
 Báze: CZ n=1996; SK n=1979; EE n=2057; FI n=2071; FR n=2470; DE n=2306; HU n=2063; PL n=2156; SL n=1924

3 Ohrožení bezpečnosti země dezinformacemi

Stejně procento lidí, které považuje dezinformace za problém, si rovněž myslí, že dezinformace ohrožují bezpečnost země. Zde už jsou rozdíly mezi zeměmi větší, a ne vždy korelují s vnímáním důležitosti tohoto tématu. Například ve Slovinsku je sice toto téma důležité, ale pouze 70 % obyvatel považuje účelové šíření dezinformací za ohrožení bezpečnosti země. Opakem je Polsko, kde je o pár procentních bodů nejmenší skupina lidí, která vnímá dezinformace jako problém.

V otázce bezpečnosti je zde však společně se Slovenskem nejvíce lidí (46 %), kteří uvedli, že šíření dezinformací rozhodně představuje nebezpečí. Nejméně přesvědčení o tom jsou Finové. Češi a Maďaři jsou poté někde mezi oběma póly. Skupinou lidí, která vnímá ohrožení nejvíce, jsou i v tomto případě nejstarší generační ročníky ve věku 66 a více let, kde se ohrožení bezpečnosti pomocí dezinformací obává 84 % populací jednotlivých zemí. Naopak lidé ve věku 35-54 let vnímají toto nebezpečí mírně podprůměrně, konkrétně jde o 76 % z nich.

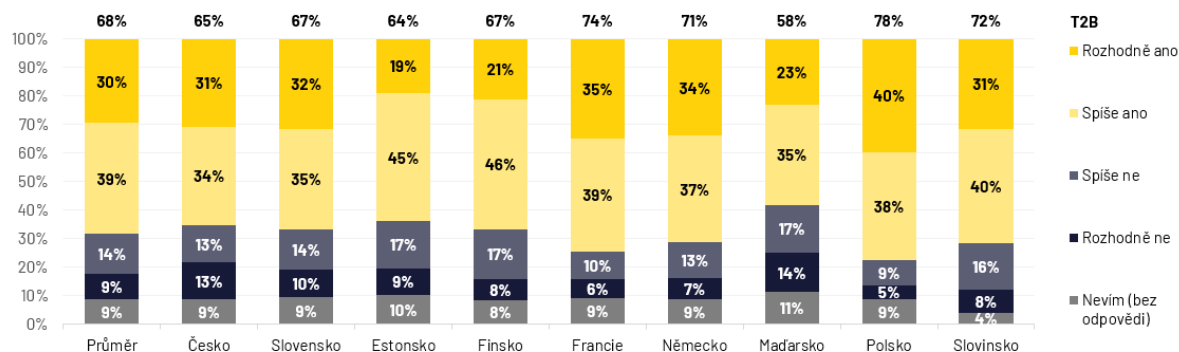

Pozn.: T2B=Rozhodně ano+ Spíše ano

Otázka: IPW15. Myslíte si, že účelové šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako dezinformace) ohrožuje bezpečnost [COUNTRY]
 Báze: CZ n=1996; SK n=1979; EE n=2057; FI n=2071; FR n=2470; DE n=2306; HU n=2063; PL n=2156; SL n=1924

4 Omezování dezinformací státní intervencí

Co se týká názorů na to, zda by stát měl omezit či zamezit šíření dezinformací, je shoda u 68 % populace zkoumaných zemí. Nejčastěji s tím souhlasí lidé v Polsku (78 %), poté ve Francii (74 %). Naopak nejmenší podporu má tento názor u občanů Maďarska (58 %). Podobně jako v předchozích případech, i zde jsou častěji pro státní intervence lidé starší 66 let a také lidé s vysokoškolským vzděláním.

Pozn.: T2B=Rozhodně ano+ Spíše ano

Otázka: IPW16. Je podle Vás správné, když stát omezí nebo zamezí působení médií, která šíří nepravdivé či manipulativní informace (někdy též označované jako dezinformace)?

Báze: CZ n=1996; SK n=1979; EE n=2057; FI n=2071; FR n=2470; DE n=2306; HU n=2063; PL n=2156; SL n=1924

5 Boj s dezinformacemi ve středoevropské perspektivě

Česká republika, Slovensko, Polsko a Maďarsko vykazují v otázce dezinformací určitou podobnost. Téma sice většina obyvatel vnímá jako důležité, ale postoje k jeho řešení se liší podle míry důvěry ve stát a média.

V Česku a v Maďarsku považuje dezinformace za důležitý problém kolem čtyř pětín populace, avšak méně lidí, než ve většině západoevropských zemí, je přesvědčeno, že skutečně ohrožují bezpečnost státu. Naopak Polsko a Slovensko patří k těm zemím, kde se sice menší část obyvatel hlásí k tomu, že jde o významný problém, ale zároveň zde více lidí (shodně kolem 46 %) považuje šíření manipulativních informací za přímou bezpečnostní hrozbu.

Rozdíly lze do značné míry vysvětlit politickým a mediálním kontextem. V Polsku i Maďarsku je veřejný prostor silně polarizovaný, což se promítá do vnímání role státu: Poláci patří k největším zastáncům aktivních zásahů proti dezinformacím (souhlas 78 %), zatímco Maďaři jsou v tomto ohledu nejvíce zdrženliví (58 %).

V Česku a na Slovensku hraje větší roli celková nedůvěra k institucím. Lidé téma vnímají jako závažné, ale méně spoléhají na to, že by stát měl zasahovat. Tyto rozdíly ukazují, že střední Evropa zůstává regionem, kde se informační bezpečnost prolíná s otázkou legitimacy státu a důvěry v demokratické instituce. Efektivní obrana proti dezinformacím proto nebude spočívat jen v regulaci či cenzuře, ale především ve zvyšování mediální gramotnosti, transparentní komunikaci vlád a obnovování společenské důvěry, která je v celém prostoru střední Evropy možná tou nejzranitelnější složkou.